יז: הקורא למפרע פרק שני מגילה

כל התורה בכל לשון נאמרה. פירש הקונטרס שנתנה לקרות בכל לשון שרוצה לקרות בספר תורה וקשה שהרי קריאת התורה אינה מן התורה אלא מדרבנן לכך מפרשים זכור דהוי דאורייתא וגרלה דהכי פירושא כל קריאה שבתורה כגון מצות חליצה ופרשת עגלה ערופה וידוי מעשר וכבורים וכל אלו השניין פרק אלו נאמרין בסוטה (דף לב. ופס"ב):

דאי בלשון הקודש נאמרה למה לי למיכתב ובו'. קשיא ע"ד הא בפרק אלו נאמרים בסוטה (דף לב. ופס"ב) מצרף קרא בין למאן דאמר בכל לשון נאמרה בין למאן דאמר בלשון הקודש נאמרה ויש לומר דהתם בעי לאוקמי רבוי אלינא דבולי עלמא למאן דאמר בכל לשון נאמרה צריך קרא לרבוי לשון הקדש ולמאן דאמר בלשון הקודש נאמרה צריך לרבוי בכל לשון:

הסדיר שמונה עשרה ברכות על הסדר. מכאן קשיא למה שפרש"י בברכות (דף לד. ופס) גבי אמצעיות אין להן סדר דפיכא דאם טעה באחת מן הברכות ושכח אחת מהן שצריך לחזור שאומר אותה ברכה ששכח במקום שנזכר וגומר תפלתו וקשיא דאם כן הוא אומר השמונה עשרה ברכות למפרע והכא מוינא דשמעון הפקולי התקין אותן על הסדר אלא גרלה לפרש התם אין להן סדר דלא הוו כשאר רשותות ושאר אחרונות דחוזר לראש השלשה כשטעה באחת מהן אלא חוזר לאותה ששכח וגומר ממנה ולמטה הכל כסדר אבל בענינו אין חוזר כיון שעבר מקומו והכי נמי אמרינן לקמן (דף יח:) גבי מגילה שאם השמיט פסוק אחד שמתחיל וקורא מאותו פסוק ולמטה[ב]: **ודוד** כי אמרה בפרשת תשיעית אמרה. פירש הקונטרס ואף על גב דליכא אלא ח' מזמורים עד התם אשרי האיש ולמה רגשו גוים תרתי עינהו וקשיא דהא פרק קמא דברכות (דף ט.) אמר דאמר פרשה היא ומסיק התם דכל פרשה שהיתה חביבה לדוד התחיל בה באשרי וסיים בה באשרי כגון זו שמתחלת באשרי האיש ומסיימת באשרי כל חוסי בו והייט סוף דלמה רגשו אלמא אמר פרשה היא וצריך לומר דלמנלא על מות ולמה ה' תעמוד ברחוק תרתי עינהו: דאי

[1]והיו בהויתן יהו ורבנן מ"ט אמר קרא [2]שמע בכל לשון שאתה שומע ורבי נמי הא כתיב שמע ההוא מיבעי ליה השמע לאזניך מה שאתה מוציא מפיך ורבנן סברי כמאן דאמר [3]הקורא את שמע ולא השמיע לאזנו יצא ורבנן נמי הכתיב והיו ההוא מיבעי ליה שלא יקרא למפרע ורבי שלא יקרא למפרע מנא ליה מדברים הדברים ורבנן דברים הדברים לא משמע להו לימא קסבר רבי כל התורה כולה בכל לשון נאמרה דאי סלקא דעתך בלשון הקודש נאמרה למה לי למכתב והיו אצטריך סלקא דעתך שמע כרבנן כתב רחמנא והיו לימא קסברי רבנן כל התורה בלשון הקודש נאמרה דאי סלקא דעתך בכל לשון נאמרה למה לי למכתב שמע איצטריך סלקא דעתך אמינא והיו כרבי כתב רחמנא שמע תפלה מנא לן דתניא [4]שמעון הפקולי הסדיר שמונה עשרה ברכות לפני רבן גמליאל על הסדר ביבנה אמר רבי [5]יוחנן ואמרי לה במתניתא תנא [6]מאה ועשרים זקנים ובהם כמה נביאים תיקנו שמונה עשרה ברכות על הסדר [7]ת"ר [8]מנין שאומרים אבות שנאמר [9]הבו לה' בני אלים ומנין שאומרים גבורות שנאמר הבו לה' כבוד ועוז ומנין שאומרים קדושות שנאמר [10]הבו לה' כבוד שמו השתחוו לה' בהדרת קדש [11]ומה ראו לומר בינה אחר קדושה שנאמר [12]והקדישו את קדוש יעקב ואת אלהי ישראל יעריצו וסמיך ליה [13]וידעו תועי רוח בינה ומה ראו לומר תשובה אחר בינה דכתיב [14]ולבבו יבין ושב ורפא לו אי הכי לימא רפואה בתרה דתשובה לא ס"ד דכתיב [15]וישוב אל ה' וירחמהו ואל אלהינו כי ירבה לסלוח ומאי חזית דסמכת אהא סמוך אהא כתב קרא אחרינא [16]הסולח לכל עוניכי הרופא לכל תחלואיכי הגואל משחת חייכי למימרא דגאולה ורפואה בתר סליחה היא והכתיב ושב ורפא לו ההוא לאו רפואה דתחלואים היא אלא רפואה דסליחה היא ומה ראו לומר גאולה בשביעית אמר רבא מתוך שעתידין ליגאל בשביעית לפיכך קבעוה בשביעית והאמר מר [17]בששית קולות בשביעית מלחמות במוצאי שביעית בן דוד בא מלחמה נמי אתחלתא דגאולה היא [18]ומה ראו לומר רפואה בשמינית אמר רבי אחא מתוך שנתנה מילה בשמינית שצריכה רפואה לפיכך קבעוה בשמינית [1]ומה ראו לומר ברכת השנים בתשיעית אמר רבי אלכסנדרי כנגד מפקיעי שערים דכתיב [2]שבור זרוע רשע ודוד כי אמרה בתשיעית אמרה [3]ומה ראו לומר קיבוץ גליות לאחר ברכת השנים דכתיב [4]ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא וכיון שנתקבצו גליות נעשה דין ברשעים שנאמר [5]ואשיבה ידי עליך ואצרוף כבור סיגיך וכתיב [6]ואשיבה שופטיך כבראשונה וכיון שנעשה דין מן הרשעים כלו הפושעים וכולל זדים עמהם שנאמר [7]ושבר פושעים וחטאים יחדיו [8] (יכלו) וכיון שכלו הפושעים מתרוממת קרן צדיקים דכתיב [9]וכל קרני רשעים אגדע תרוממנה קרנות צדיק וכולל גירי הצדק עם הצדיקים שנאמר [10]מפני שיבה תקום והדרת פני זקן וסמיך ליה [11]וכי יגור אתכם גר והיכן מתרוממת קרנם בירושלים שנאמר [12]שאלו שלום ירושלם ישליו אוהביך וכיון שנבנית ירושלים בא דוד שנאמר אחר

ורוחמהו וגו'. תקנו גאולה בשביעית, שעתידין ישראל להיגאל בשביעית. ודפואה בשמינית כנגד מילה שהיא בשמיני וצריכה רפואה. וברכת השנים בתשיעית, כנגד מפקיעי שערים, שנאמר שבור זרוע רשע ודוד. ודוד כי אמרה בפרשת תשיעית אמרה. קבוץ גליות אחר ברכת השנים, שנאמר ואתם הרי ישראל ענפיכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא. אחר קבוץ גליות ברכת משפט, שנאמר ואסירה כל בדיליך ואשיבה שופטיך. ואחריה כליית הזדים שנאמר ושבר פשעים וחטאים. ואחריה ברכת צדיקים. ואחריה (ירושלים. ואחריה) ברכת דוד שנאמר

עין משפט נר מצוה

יב א מיי' פ"ג מהלכות ק"ש הלכה מ סמג עשין יח טור וש"ע א"ח סימן סג סעיף ג:
יג ב מיי' פ"ג מהלכות תפלה הלכה ד סמג עשין יט טור א"ח סימן קיב:
יד ג טור א"ח סי' קיג:
ד (טור א"ח סימן קטז):
ה (טור שם סימן קטז):
ו (טור שם סימן קטז):
ז (טור שם סימן קטז):

הגהות הב"ח

(א) גמ' ד"ה וחמשים יחידו ועוזבי ה': יכלו וכיון שכלו:

מוסף רש"י

מדברים הדברים. דהוה ליה למכתב והיו דברים האלה, למדרש שיקרא הדברים כסדרן ולא למפרע, כגון ויכשפרך ביתך מחצות (ברכות יג.). לימא קסבר רבי. מדאיצטריך ליה קרא לק"ש שתהא כתובה (שם ופוסקה לג.), בכל לשון נאמרה. סברא ליה דשאר כל התורה בכל לשון נאמרה לקרות (ברכות שם) בכית הכנסת (סוטה שם). סלקא דעתך שמע כרבנן. דלא הדרים שמע בכל לשון שאתה שומע כרבנן (ברכות שם). אלא להשמיע לאזני (סוטה שם). שמעון הפקולי. מוכר פקולי לפי נתן שקורין קיטרין (ברכות נח.). הבו לה'. הזכירו לפני האומות, בני אלים. לשבח דתקיפי כמו (יחזקאל לז) ואת אילי הארץ לקח (ירמיה כב.). בששית קולות. יצאו קולות שבן דוד בא, ל"א קולות מתקיעת שופר שנאמר (ישעיה כז) ותקע בשופר גדול (סנהדרין צז:).

רבינו חננאל

לרבנן מהיו, שלא יקרא למפרע, כלומר יהיו כמות שהן, לרבי מהדברים, כלומר הדברים כסידרן. שפלה, דתניא שמעון הפקולי [הסדיר] י"ח ברכות לפני רבן גמליאל על הסדר. בתחילתא תנא ק"כ זקנים ובהם כמה נביאים תקנו י"ח ברכות על הסדר. מנין שאומרים אבות, שנאמר הבו לה' בני אלים, והן האבות נבורי התורה והמצות, כדכתיב ואת אילי הארץ לקח. גבורות גשמים, שנאמר הבו לה' כבוד ועוז, ונקראו גבורות שיורדין בגבורה כפפרש בתחלת העניות, ועז היא גבורה. ואומר (ונשם) משרות עזן). ומנין שאומרים קדושה, שנאמר הבו לה' כבוד שמו השתחוו לה' בהדרת קדש (וכו'). בינה אחר קדושה, שנאמר והקדישו את קדוש יעקב, וכתיב בתריה וידעו תועי רוח בינה. תשובה אחר בינה שנאמר ולבבו יבין ושב. סליחה אחר תשובה שנאמר ישוב אל ה'

מסורת הש"ס

ב) ברכות טו. לקמן יט:.
ג) (ברכות כח:). ג) גירסת הריטב"א ז"ל ולקמן ולפיכך ר' מאיר כר אלא ואמרי לה וכו' וגירסת הרא"ש ז"ל ולפיכך ירמיה ולפיכך ואמרי לה יכו', ד) (לקמן יח.). ה) ר"ה לב.. ו) סנהדרין נז.. ז) ר"ה שם אחרי ד"ה הפקולין, ח) פ"ש ומ"ת עשירית היא אחרי ולמה רגשו חדא היא ולפי גירסת זו ל"ל דסי"ל אחרי ולמה רגשו חדא היא ולמנלא על מות ולמה ה' תעמוד גם כן חדא ואם כן ה"ל שמיני. ט) (ישעיה ח). י) (שם). כ) (שם). ל) כפ"ש בסה"מ. מ) (שם). נ) (שם). ס) (שם). ע) (וע"ע תוספות ברכות יג. ד"ה בלה"ק). פ) (עיין רש"י). צ) (ועי' תוס' ברכות לד. ד"ה אמצעיות).

תורה אור השלם

1. וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל לְבָבֶךָ: דברים ו ו
2. שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד: דברים ו ד
3. מִזְמוֹר לְדָוִד הָבוּ לַיְיָ בְּנֵי אֵלִים הָבוּ לַיְיָ כָּבוֹד וָעֹז: תהלים כט א
4. הָבוּ לַיְיָ כְּבוֹד שְׁמוֹ הִשְׁתַּחֲוּ לַיְיָ בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ: תהלים כט ב
5. כִּי בְּרֵאתוֹ יְלָדָיו מַעֲשֵׂה יָדַי בְּקִרְבּוֹ וְקַדְּשׁוּ שְׁמִי וְהַקְדִּישׁוּ אֶת קְדוֹשׁ יַעֲקֹב וְאֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יַעֲרִיצוּ: ישעיהו כט כג
6. וְיָדְעוּ תֹעֵי רוּחַ בִּינָה וּרוֹגְנִים יִלְמְדוּ לֶקַח: ישעיהו כט כד
7. הַשְּׁמֵן לֵב הֲעֵם הַזֶּה וְאָזְנָיו הַכְבֵּד וְעֵינָיו הָשַׁע פֶּן יִרְאֶה בְעֵינָיו וּבְאָזְנָיו יִשְׁמָע וּלְבָבוֹ יָבִין וָשָׁב וּרְפָא לוֹ: ישעיהו ו י
8. יַעֲזֹב רָשָׁע דַּרְכּוֹ וְאִישׁ אָוֶן מַחְשְׁבֹתָיו וְיָשֹׁב אֶל יְיָ וִירַחֲמֵהוּ וְאֶל אֱלֹהֵינוּ כִּי יַרְבֶּה לִסְלוֹחַ: ישעיהו נה ז
9. הַסֹּלֵחַ לְכָל עֲוֹנֵכִי הָרֹפֵא לְכָל תַּחֲלוּאֵיכִי הַגּוֹאֵל מִשַּׁחַת חַיֶּיכִי הַמְעַטְּרֵכִי חֶסֶד וְרַחֲמִים: תהלים קג ג-ד
10. שֶׁבֶר זְרוֹעַ רָשָׁע וָרָע תִּדְרוֹשׁ רִשְׁעוֹ בַּל תִּמְצָא: תהלים י טו
11. וְאַתֶּם הָרֵי יִשְׂרָאֵל עֲנָפְכֶם תִּתְּנוּ וּפִרְיְכֶם תִּשְׂאוּ לְעַמִּי יִשְׂרָאֵל כִּי קָרְבוּ לָבוֹא: יחזקאל לו ח
12. וַאֲשִׁיבָה יָדִי עָלַיִךְ וְאֶצְרוף כַּבֹּר סִיגָיִךְ וְאָסִירָה כָּל בְּדִילָיִךְ: ישעיהו א כה
13. וְאֶשִׁיבָה שֹׁפְטַיִךְ כְּבָרִאשֹׁנָה וְיֹעֲצַיִךְ כַּבַּתְּחִלָּה אַחֲרֵי כֵן יִקָּרֵא לָךְ עִיר הַצֶּדֶק קִרְיָה נֶאֱמָנָה: ישעיהו א כו
14. וְשֶׁבֶר פֹּשְׁעִים וְחַטָּאִים יַחְדָּו וְעֹזְבֵי יְיָ יִכְלוּ: ישעיהו א כח
15. וְכָל קַרְנֵי רְשָׁעִים אֶגְדֹּעַ תְּרוֹמַמְנָה קַרְנוֹת צַדִּיק: תהלים עה יא
16. מִפְּנֵי שֵׂיבָה תָּקוּם וְהָדַרְתָּ פְּנֵי זָקֵן וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְיָ: ויקרא יט לב
17. וְכִי יָגוּר אִתְּךָ גֵּר בְּאַרְצְכֶם לֹא תּוֹנוּ אֹתוֹ: ויקרא יט לג
18. שַׁאֲלוּ שְׁלוֹם יְרוּשָׁלִַם יִשְׁלָיוּ אֹהֲבָיִךְ: תהלים קכב ו

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com